A stylized, light-colored illustration of a plant with several leaves and a cluster of small, round buds or flowers, positioned on the left side of the page against a dark brown background.

การส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน ภายใต้การ อนุญาตและกำกับดูแลการ ประกอบกิจการ

ศรินทิพย์ หมั่นทรัพย์
3 ตุลาคม 2556
โรงแรมเซ็นจูริพาร์ค

การสัมมนา เรื่อง “กสทช. กับนโยบายการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน : กรณีสื่อวิทยุ”
โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

- **การทำงานเรื่องสิทธิและเสรีภาพมีข้อควรระวัง**
“ต้องไม่เป็นผู้ลิดรอน หรือละเมิดสิทธิเสียเอง”
- **ความยากของการทำงานส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน**
ของ กสทช. อยู่ที่ต้องทำงานกับประชาชน 2 กลุ่ม ที่มีความขัดแย้ง
ด้านผลประโยชน์กัน คือ
  - 1. กลุ่มผู้ประกอบการ**
  - 2. กลุ่มผู้บริโภค (กลุ่มผู้ฟัง)**
- **การนำเสนอจะเป็นการตั้งข้อสังเกตถึงการส่งเสริมสิทธิและ**
เสรีภาพของผู้ประกอบการ วิทย์ขนาดเล็ก ภายใต้กระบวนการ
อนุญาตและกำกับดูแลของ กสทช.

1. ข้อเท็จจริงการออกใบอนุญาตวิทยุขนาดเล็ก

24 กค. 2552 : กทช. ออกประกาศเรื่อง ‘หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว’ ให้ผู้ดำเนินการวิทยุมาขึ้นเอกสารแจ้งความประสงค์

20 พค. 2553 : ขยายสิทธิออกอากาศออกไป 300 วัน

16 มีค. 2554 : ขยายสิทธิออกอากาศออกไป 300 วัน

28 พย. 2554 : กสท. ขยายเวลาการทดลองออกอากาศชั่วคราวอีก 300 วัน
(หรือจนกว่าจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น)

19 กย. 2555 : กสท. ออกประกาศเรื่อง ‘หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ.2555’ เพื่อดำเนินการเรื่องใบอนุญาต และเตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบการออกใบอนุญาตตามประเภท พรบ. ประกอบกิจการฯ 2551

2555 : กย. ประกาศหลักเกณฑ์ และให้ยื่นแบบคำขอตกลงประกอบกิจการฯ ภายใน **120** วัน เมื่อปิดการรับเอกสารแบบคำขอ(17 มค. 56) มีผู้ยื่นคำขอ ทั้งสิ้น **5842** สถานี จากผู้มีสิทธิ **7009** สถานี
พย. กสท. พิจารณาให้ใบอนุญาตทดลองประกอบกิจการ

← ตรวจสอบเครื่องส่งภายใน
1 ปี

2556 : กค. สิ้นสิทธิการยื่นขอฯ จำนวน **926** สถานี
ขยายระยะเวลายื่นขอฯ (เพิ่มเติม) อีก **2239** สถานี
กย. กสท. พิจารณาให้ใบอนุญาตแล้วทั้งสิ้น **2844** สถานี
ธุรกิจ**1834** สถานี / สาธารณะ **584** สถานี และชุมชน **426** สถานี

ผู้ประกอบกิจการวิทยุ
5842 สถานี

ยื่น
เอกสาร

ขอ
เอกสาร
เพิ่มเติม

สำนักงาน

- ตรวจสอบเอกสาร
- ระบุประเภท 5149 สถานี

ธุรกิจ
3737

สาธารณะ
769

ชุมชน
643

ส่งบอร์ดพิจารณา

บอร์ด กสท.

- 37 ครั้ง
- จำนวน 2844 สถานี

ธุรกิจ
1834

สาธารณะ
584

ชุมชน
426

มีสิทธิ แต่ไม่ได้เข้ายื่น

รายใหม่มาก

ขยายเวลาเพิ่มเติม 2239 สถานี

ข้อสังเกต

1. เมื่อจำนวนผู้ประกอบการวิทย์ 5842 สถานี ไม่ใช่ “ทั้งหมดของสถานีวิทยุขนาดเล็ก” ในประเทศไทย แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

ถาม กสท. จะบังคับใช้กฎหมายอย่างไร? กับวิทยุนอกกระบวนการเพื่อปกป้องสิทธิของกลุ่มที่อยู่ในกระบวนการ

2. สำนักงานให้ความสำคัญกับ “เอกสาร”

ถาม จนเป็นเหตุทำให้กระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่
ความซ้ำ..ลิดรอนสิทธิของผู้ประกอบการ
การออกแบบกระบวนการทำงานลักษณะนี้ ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

ข้อสังเกต (ต่อ)

3. ถ้าอัตราการพิจารณาใบอนุญาตของบอร์ดอยู่ที่ 79 สถานีต่อการประชุม 1 ครั้ง (37 ครั้งต่อ 2844 ใบอนุญาต) อีก 2998 ใบ น่าจะเสร็จประมาณ กย. - ตค. 57 ในขณะที่ พย. นี้ จะมีวิทยุที่ต้องต่อใบอนุญาตเพราะครบ 1 ปีของการทดลองประกอบกิจการ

ถาม กระบวนการต่ออายุใบอนุญาตเป็นอย่างไร?

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต?

ค่าธรรมเนียมรายปี ซึ่งต้องจ่ายในปีที่ 2 ? > กรณีวิทยุธุรกิจจะส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

4. ดูเหมือนว่า กสท. จะพยายามรวบรวมวิทยุให้เข้าสู่กระบวนการให้มากที่สุด

ถาม เพื่อเก็บค่าธรรมเนียม?

จริงๆ แล้ว ประเทศไทย ควรมีวิทยุจำนวนเท่าใด?

ผู้ประกอบการวิทยุ
2844 สถานี

ตรวจแล้ว 124 สถานี

ตรวจ
เครื่อง
ส่ง

เครื่อง 500 วัตต์
เสา 60 เมตร
20 กิโลเมตร

จุดตรวจเครื่องส่ง
(ที่ได้รับอนุญาตจาก กสท.)

กทม. 3 แห่ง
สมุทรปราการ 1 แห่ง
ร้อยเอ็ด 1 แห่ง

- ขยายเวลาอีก 1 ปี
- เพิ่มจุดตรวจเครื่องอีก 31 แห่ง
เริ่ม กพ. 57

ข้อสังเกต

☞ จำนวนสถานีที่ตรวจเครื่องแล้วเสร็จ “น้อยไปหรือไม่”

กสท. เหตุผลจุดตรวจเครื่องน้อย เพราะอะไร?

ผู้ประกอบการ เหตุผลนอกจากจุดตรวจเครื่องไม่ครอบคลุมแล้ว

ยังเป็นเพราะไม่มาตรวจ ตัวอย่างกรณีวิthyชุมชน

1. ค่าใช้จ่าย

2. ไม่มีเครื่องส่งสำรอง ต้องปิดสถานี

3. กำลังวัตต์ที่ระบุไม่สอดคล้องความต้องการ
เกรงว่าจะต้องเปลี่ยนเครื่อง (เช่นเดียวกันกับ
วิthyธุรกิจ และสาธารณะ ก็คงไม่ยากตรวจ
เพราะเกรงจะต้องเปลี่ยนวัตต์ให้น้อยลง)

2. ข้อเท็จจริงการกำกับดูแลเรื่องร้องเรียน

เรื่องร้องเรียนระหว่างเดือนมกราคม – เมษายน 2556

ร้องเรียนเฉพาะที่เกี่ยวกับวิทยุ 316 ครั้ง (เฉลี่ยเดือนละ 79 กรณี) จำแนกเป็น

 *	ถูกรบกวนจากวิทยุชุมชน	304 ครั้ง
	รบกวนวิทยุด้วยกัน	187 ครั้ง
	รบกวนโทรทัศน์	6 ครั้ง
	รบกวนวิทยุการบิน	102 ครั้ง
	รบกวนวิทยุสื่อสาร	6 ครั้ง
	อื่นๆ (มีอดี้อ การแพทย์ การไฟฟ้า)	3 ครั้ง
	ผู้ดำเนินรายการใช้คำพูดไม่เหมาะสม	4 ครั้ง
	โฆษณาเกินจริง	1 ครั้ง

ข้อสังเกต

- ☞ ไม่พบ “วิทยุชุมชนโฆษณา” แปลว่า..
  - ไม่มีการดำเนินการผิดประเภท
  - ไม่มีการแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่

- ☞ ส่วนใหญ่ดำเนินการเสร็จสิ้น / ยุติเรื่อง โดยเหตุผล...
  - ☺ ตรวจแล้วไม่พบการรบกวน
  - ☹ ตรวจแล้วพบ...ดำเนินการส่งต่อ (ดส. ปส. รส.)
  - ☹ ตรวจแล้วพบ...แจ้งผู้ร้อง

- ☹ กำลังดำเนินการมีไม่น้อย (13 กรณี) แต่สะท้อนว่า ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาให้เสร็จภายใน 30 วัน หรือที่นานเพราะกำลังตั้งคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งไม่ได้ให้ข้อมูลไว้

3. ข้อเท็จจริงการบริหารกองทุน กทปส.

17 มค. : เปิดรับข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน

31 มค. : ขยายเวลาการเปิดรับข้อเสนอโครงการ

กรอบเงิน 56 = 150 ล้าน
เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 52
(1)(2)(3) และ (4)

28 กพ. : ปิดรับข้อเสนอโครงการ

25 มีค. : ท่านเลขาฯ เปิดเผยว่า มีผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนจากกองทุน
ทั้งสิ้น 223 โครงการ เป็นเงิน 2,635.45 ล้านบาท แบ่งเป็นด้าน
กิจการกระจายเสียงฯ 138 โครงการ เป็นเงิน 1,269.37 ล้านบาท
และด้านกิจการโทรคมนาคม 223 โครงการ เป็นเงิน 1,366.08 ล้านบาท
(<http://news.thaipbs.or.th/content/> Mon, 25/03/2013)

28 มิย. : ขยายระยะเวลาแจ้งผลการพิจารณา จาก 28 มิย. ไปเป็น 12 สค.

6 สค. : ขยายระยะเวลาแจ้งผลการพิจารณาจาก 12 สค. ไปเป็น 11 ตค.

**15 สค. : ข้อมูลว่า กทปส. พิจารณาคัดเลือกแล้ว 20 โครงการเป็นเงิน 152 ล้านบาท
และกำลังรอเสนอบอร์ด กสทช. พิจารณาเห็นชอบ**

**โครงการที่ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่ เป็นโครงการวิจัยและพัฒนาของ
สถาบันการศึกษา อาทิ โครงการวิจัยเกี่ยวกับกล่องรับสัญญาณ (Set-Top-
Box) ดิจิทัลทีวี เสาส่งสัญญาณโทรคมนาคม และบรอดแคสต์,**

เครื่องพิมพ์

อักษรเบรลล์สำหรับคนพิการ เป็นต้น

(http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1376498865 15 สค. 56)”

ข้อสังเกต

- ⊖ การตีความตามตัวอักษรของกฎหมาย ..
ใบอนุญาตทดลองประกอบกิจการ = ใบอนุญาตประกอบกิจการ?
เกณฑ์การจัดสรรกองทุนครั้งนี้ ลิดรอนสิทธิชุมชน และผู้ประกอบการ
กิจการประเภทบริการชุมชน ใช้นิโหม?
- ⊖ การช่วยเหลือที่ซ้ำ = การไม่ช่วยเหลือ ใครกัน..เป็นผู้ที่ทำให้
กระบวนการพิจารณานี้ ซ้ำ...
- ⊖ การขยายเวลาเมื่อทำงานไม่บรรลุเป้าหมาย สะท้อนถึงการออกแบบการ
ทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ
- ⊖ ถ้าผลการพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนออกมาลักษณะข้างต้นจริง ใน
การจัดสรรเงินกองทุนประเภทที่ 1 คราวแรก พ.ศ.2556
“ไม่น่าจะเป็นการส่งเสริมภาคประชาชน” ?

ข้อเสนอการออกใบอนุญาต

เฉพาะหน้า

1. เมื่อสามารถแยกแยะผู้ประกอบการได้เป็น 3 ประเภทแล้ว กสท. ร่วมกับผู้ประกอบการแต่ละประเภท กำหนดกระบวนการอนุญาตมาตรฐานทางเทคนิค และระเบียบต่างๆ ด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ และร่วมกำกับดูแลกันต่อไป

ระยะยาว

1. ประเมินจำนวนสถานีวิทยุเอฟเอ็มที่ควรจะมีในประเทศไทย โดย กสท. อาจใช้ความรู้ทางเทคนิค หรือใช้ข้อมูลของสำนักงานที่มีอยู่มากมาย แล้วนำผลพูดคุยกับผู้ประกอบการเพื่อหาทางเลือกร่วมกับผู้ประกอบการ อาจวางแผนถึงการเปลี่ยนไปสู่ดิจิทัลด้วย
2. ออกแบบกระบวนการอนุญาตและกำกับดูแลร่วมกัน ให้สอดคล้องกับทางเลือก และประเภท
3. จัดทำไฟล์ดิจิทัลสำหรับข้อมูลเอกสารของผู้ประกอบการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ ต่ออายุ ส่งเสริม และกำกับดูแลต่อไป

โดยทำงานร่วมกับผู้ประกอบการ

ข้อเสนอการรับเรื่องร้องเรียน (กำกับดูแล)

- การทำงานกับ อย. ..ดีมากอยู่แล้ว
- การทำงานวิจัย เรื่อง “แนวการกำกับดูแล” โดยสถาบันการศึกษา..ดี
- พัฒนาช่องทาง 1200
  - ☺ ให้ผู้ประกอบการ “วิทย์ขนาดเล็ก” ช่วยประชาสัมพันธ์
  - ☺ แก้ไขการรับเรื่องร้องเรียนให้เป็นการทำงานเชิงรุก
- ควรสนับสนุนให้เกิด “กลไกกำกับกันเอง” ของแต่ละกลุ่ม (ผ่านกองทุนฯ หรือสำนักงาน) แล้ว กสท. จึงเข้าไปออกแบบ “กลไกการกำกับดูแลร่วมกัน”

โดยทำงานร่วมกับหน่วยงาน องค์กรภาคประชาชาชน
และผู้ประกอบกิจการ

ข้อเสนอกองทุน กทปส.

- การประกาศส่งเสริมและสนับสนุนเงินกองทุนประเภทที่ 1 ในแต่ละครั้ง จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย และขนาดโครงการ รวมทั้งเกณฑ์การพิจารณาอื่นๆ อย่างชัดเจนด้วย เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาการกระจุกของเงินอยู่ที่สถานศึกษา และความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเงินกองทุน
- การจัดตั้ง “ทุนย่อย” ในกองทุน กทปส. สำหรับส่งเสริมในประเด็นเฉพาะตามกฎหมาย เช่น ทุนเพื่อวิทยุบริการชุมชน ทุนเพื่อชนเผ่าและคนชายขอบในการเข้าถึงสื่อ ทุนเพื่อผู้หญิงและคนด้อยโอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยี ทุนเพื่อรายการวิทยุ-โทรทัศน์ที่ขาดแคลน ฯลฯ น่าจะเป็นการบริหารกองทุนที่เกิดประสิทธิผลมากกว่า
- กทปส. ควรมีแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ และภาคประชาสังคมอย่างชัดเจน และแผนน่าจะสอดคล้องกับแผนงานเร่งด่วนของ กสทช.

ขอบคุณค่ะ

